

Szervezési kérdések

Gyógyszerészet 15. 51—54. 1971.

INTÉZETI GYÓGYSZERTÁRAK SZEREPEI ÉS LEHETŐSÉGEI A TOXIKOLÓGIAI ELLÁTÁSBAN

II. TOXIKOLÓGIAI DOKUMENTÁCIÓ

DR. HORVÁTH DEZSŐ¹

A szerző előző közleményéhez kapcsolódva ismertette az intézetükben létesített Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat dokumentációs munkáját és ügyrendjét. Felhívta a figyelmet arra, hogy a dokumentáció létszámigényes munka, amit az alakuló toxikológiai egységeknek figyelembe kell venniük, és úgy kell feladatukat megszabni, hogy reális munkaerőkereteket ne lépjenek túl. Működő szervezetükben az anyagdokumentáció mellett a klinikai dokumentációt kellett előtérbe helyezni. A működő Toxikológiai Tájékoztató minden tevékenységét célszerű eseménynaplószerűen dokumentálni

*

Előző közleményemben [1] a toxikológiai tájékoztatás alapkérdéseit, lehetőségeit, nagy vonalakban feladatait tárgyaltam. A POTE keretében szervezett és működő „Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat” (TTSZ) nyolcéves tapasztalatait és a további elképzeléseket dolgoztam fel a hivatkozott tanulmányokban. A további lehetőségeket egy országos központ és az a körül kialakítható centrumok gondolatkeretében tárgyalom. A klinikai toxikológiai tájékoztatást, annak összetett tevékenységét az intézeti gyógyszerészekre és az intézeti gyógyszerésztárakra alapoztam. Máshelyütt ugyanakkor megkíséreltem a toxikológiai tájékoztatás és a gyakorló orvos (körzeti, üzemi, rendelőintézeti) egészséges kapcsolatait körvonalazni [2]. Örömmel szerettem tudomást arról, hogy ma már területi gyógyintézetek részéről is történtek önálló kezdeményezések. Ilyen pl. a Balassagyarmati Tanács V. B. Kórháza (igazgató: *Oppe Emil dr.*) gyógyszerésztárában *Márton Bálint* int. főgyógyyszerész és munkatársainak területi (járási) toxikológiai tevékenysége.

Jelen dolgozatomban elsősorban a működő TTSZ tapasztalatai alapján a toxikológiai tájékoztató egységek dokumentációs tevékenységét tárgyalom. Előrebocsátom, hogy a dokumentációról, annak formáiról, terjedelméről és szükségességéről évek során véleményünk nemcsak hogy kialakult, hanem a kiinduláshoz viszonyítva nagymértékben változott is. Mielőtt magával a témánkkal részleteiben foglalkozunk, célszerű néhány alapvető kérdést rögzíteni.

Nem lehet a „toxikológiai dokumentáció” gyűjtőfogalomba tartozó összes és nagyon sokoldalú tevékenységet minden szervezeti formában egyszerűsíteni.

Pl. más egy országos dokumentációs rendszer, megint más egy klinikai vagy területi egység dokumentáció

¹ Jelenlegi munkahely: Országos Munkaegészségügyi Intézet

igénye, terjedelme, mivel eltérők feladataik is. Más a klinikai toxikológiai dokumentációs igény, és megint más lesz pl. a higiéniai toxikológiai adatigény. Mielőtt egy dokumentációs rendszer kidolgozásához kezdünk, a tervezés időszakában meg kell határozni a toxikológiai tájékoztató egység feladatait, munkájának fő profilját és tevékenységének terjedelmét.

Midőn a TTSZ munkáját megindítottuk, úgy véltük, hogy legfontosabb feladatunk és egyben közeli és távoli célunk: minél részletesebb, sokoldalúbb és minél több anyagfélésegre kiterjedő anyagszerű, kémiai jellegű, toxikológiai tartalmú dokumentáció elkészítése. Az eltelt idő alatt spontán és szervezett fejlődés volt, és ma már tudatosan törekszünk a klinikai igények kielégítésére.

A dokumentáció formái

Tapasztalataink és a mérgezések minőségi alakulása alapján kellett a dokumentáció féleségeit és terjedelmét meghatározni. Az alakuló tájékoztató egységeknek saját tervezett működési területükön ugyanúgy saját felmérési adataikhoz kell majd igazodniuk.

Toxikológiai tájékoztató tevékenységünk alapfeladata a kötetlen adatgyűjtő és osztályozó dokumentáció volt, mely azt a célt szolgálta, hogy minden a kezünkön átmenő toxikológia vonatkozású anyagot (irodalom, adatközlés, laboratóriumi módszer, kazuisztika stb.) rögzítsünk, megfelelő csoportba soroljuk úgy, hogy azt bármikor a gyakorlat szükséglete szerint fel is tudjuk használni. Az osztályozó adatgyűjtés alkalomszerű publikációs munka kapcsán is felhasználható. Kötött formája nincsen. Az így gyűjtött értesülések csoportosítása az irodalmi dokumentációs anyag csoportosításának felel meg.

A toxikológiai dokumentációs rendszer annak feladatai és célja szerint sokféle lehet. Tapasztalataink alapján a toxikológiai tájékoztató egységek tevékenysége célszerűen az anyagdokumentáción alapszik. A tevékenységet teljessé teszi az irodalmi dokumentáció, az analitikai kémiai dokumentáció és természetesen a működő TTSZ szükséges adminisztrációja.

Magyarországon ma kb. 50–100 000-re tehető a mérgező anyagok száma [13]. Ebből következik, hogy még megközelítően sem lehet akárcsak egyetlen anyagtipuson belül teljes dokumentációra törekedni. Helyesebben önerőből és decentralizált szinten lehetetlen, de nem is szabad teljességre törekedni.

Gyakorlatunkban a következő csoportok dokumentációját igyekeztünk megoldani:

1. törzskönyvezett gyógyszerkészítmények;
2. importált gyógyszerkészítmények;

3. gyógyszer-alapanyagok és magisztrális típusú készítmények (FoNo-előiratok stb.);
4. háztartási és kozmetikai készítmények;
5. mezőgazdasági kémiai anyagok

Területi toxikológiai centrum nem folytathat szakosított dokumentációt annak ellenére, hogy a felhasználó szempontjából ez a forma lenne a legmegfelelőbb. Mivel a decentralizált toxikológiai tájékoztató egységek első feladata a klinikai toxikológus orvosi munka támogatása, szükségszerű a heterogén adatgyűjtés és -tárolás. Ennek mindig a helyi szükségletnek kell alkalmazkodnia, tehát sokoldalúnak, összetettnek kell lennie. A dokumentációt a leggyakrabban előforduló mérgecsoportokból kell összeállítani. Már a munka kezdetén fel kellett ismerni, hogy a sokféle anyag (1–5 csoport) teljes dokumentációját saját intézeti gyógyszerügyi erőinkkel és eszközeinkkel megoldani nem tudjuk.

A lehetőségek figyelembevételével klasszikus kartondokumentációs rendszerünket megtartottuk, de a klinikai munka és igények alapján inkább a könyv- és irodalmi dokumentációt szélesítettük. Így az anyagokra irányuló dokumentációs rendszer lassan átalakult klinikai dokumentációvá. Ebben természetesen volt kényszerítő körülmény is, nevezetesen feladataink zömét a klinikai jelleg határozta meg. Ezért a diagnosztikai, tünettan, terápiás adatszolgáltatás volt a legfontosabb. Erre a kérdésre visszatérek dolgozatomban IV. részében („Terápiás tanácsadás”), és ott konkrét, nagymértékben összefonódó terápiás és patológiai problémákat kívánok tárgyalni.

Röviden ismeretemet dokumentációs adatgyűjtési módszereinket.

1. A törzskönyvezett és 2. importált gyógyszerkészítményekről az alábbi öt csoportba sorolt adatokat gyűjtöttük. Természetesen az adatok konkrét gyógyszerformára érvényesek.

I. A készítmények kereskedelmi jellemzői

Készítmény neve, gyógyszerforma, gyártó cég, csomagolási formák, összetétel; hatóanyag(ok), járulékos anyag(ok), oldószer(ek)

II. Organoleptikus jellemzők

A készítmény leírása, szín, szag, íz, állomány. Bepréselt jel: egyik és másik oldalon. Átmérő és vastagság mm-ben, súly mg- vagy g-ban

III. Toxikológiai jellemzők

Toxikus alkatrész(ek), dózisedatok

IV. Klinikai jellemzők

Tünettan, elsősegély, terápia

V. Analitikai adatok

3. A gyógyszer-alapanyagok, valamint a magisztrális gyógyszerkészítmények — elsősorban a FoNo-előiratok — esetén a fent jelzett I–V csoporttól bizonyos mértékig eltértünk. Szükségesnek tartjuk, hogy a hazai és importált gyógyszerkészítményeken kívül az alapanyagok is sokoldalúan dokumentálva legyenek. Klinikai tapasztalataink ugyanis azt mutatják, hogy a mérgezések legtöbb esetben gyógyszeranyagokkal történnek.

A gyógyszeranyagok és magisztrális gyógyszerkészítmények, a FoNo-készítmények organoleptikus és kémiai adatai gyakorlatilag a Gyógyszer-

könyv adataival egyeznek. Ennek ellenére ezeket az adatokat ki kell gyűjteni, hogy az anyagoként jellemző adatok csoportosítva álljanak rendelkezésünkre.

Az adatgyűjtés és csoportosítás formája a következő:

a) a dokumentált anyag megnevezése;

b) organoleptikus jellemzők: szín, szag, íz, állomány, halmazállapot, kristályforma;

c) kémiai jellemzők; oldékonyság, sűrűség, kémhatás, viszkozitás, forrázóképeség és lángreakció.

A további gyűjtött adatok megegyeznek a gyógyszerkészítményeknél leírtakkal (toxikus alkatrész, dózisedatok, tünettan, elsősegély, terápiás és analitikai adatok).

4. A háztartási és kozmetikai készítményeknél a gyűjtött adatokat 5 csoportba osztva a következők szerint dokumentáljuk:

a) kereskedelmi adatok: készítmény neve, halmazállapot, forma, összetétel, gyártó cég;

b) organoleptikus jellemzők: a készítmény leírása, szín, szag, íz, állomány

A további csoportok az előbbiekkal megegyezők

Igen nehéz feladat a háztartási és kozmetikai készítmények dokumentálása. A kereskedelemben nap mint nap új mosó-, mosogató-, tisztító- stb. szerek, valamint kozmetikumok jelennek meg. Ezek toxikológiai gyakorlatban hasznosítható adatait csak a nem hivatalos tájékoztató (propagandaanyag) és néhány szegényes kiadvány [5, 6, 7] alapján gyűjthettük ki és úgy-ahogy dolgozhattuk fel. Pedig ezek a háztartásban igen széles körben alkalmazott kémiai készítmények, ezért toxikológiai szempontból is fontosak. Példaképpen utalunk az irodalomra [9, 10, 11, 12 stb.].

5. A mezőgazdasági kémiai anyagokról úgynevezett vonatkozási kartonokat fektettünk fel. A *Bor-dás* [4] kézikönyvében található peszticideket dolgoztuk fel ily módon. Külön kartonlapokon szerepeltek az egyedi anyagok és a jelzett könyv oldal-száma, és külön lapokon egy-egy készítménycsoport a hozzá tartozó készítmények fantázianevével.

Megjegyzem, hogy a peszticidek esetében igen nehéz helyzetben vagyunk; ezeknek a készítményeknek a száma és féleségei ugyanis egyre növekednek. Arra viszont nincs lehetőségünk, hogy az összes készítményt folyamatosan figyelemmel kísérjük és dokumentáljuk. Így ismét elsősorban a klinikai vonatkozású adatok gyűjtésére törekedtünk. Egyébként a klinikai toxikológiai gyakorlatban az első és talán a legfontosabb feladat, hogy egy adott fantázianév mögött rejlő hatóanyagot akár dokumentáció, akár kézikönyvek segítségével fel tudjuk ismerni. Természetesen az ideális állapotot egy országos jellegű központi dokumentációs szerv teremti majd meg olyan formában, hogy a központi dokumentáció létrehozása mellett és után a megalakuló alközpontok a részükre jelentős dokumentációs anyagokat kézhez kapják.

A mezőgazdasági kémiai anyagok folyamatos dokumentálására lehetőséget a MÉM-közlöny figyelemmel kísérése ad, melyben az engedélyezett peszticidek és azok adatai megtalálhatók. Ebben a csoportban az organoleptikus jellemzők dokumentálása különösen fontos, mivel csomagolásuk nem mindig előírásos, sőt olykor minden jelzés nélkül, ömlesztett állapotban találjuk őket. Ezért dolgoztuk fel [7] az alkilfoszfát-tartalmú készit-

ményeket külső jellemzőik alapján, mintegy tájékoztató célzattal.

A gyakorlatban bevált és szükséges további dokumentációs formákat összefoglalva tekintjük át

a) Elsősorban ki kell emelni az irodalom dokumentálásának szükségességét. Részben kézikönyvtár kialakítását, részben a folyamatos irodalom figyelemmel kísérését és dokumentálását tartjuk fontosnak. A kézikönyvtár kialakításában nem kell mindenáron „sok könyv”-re törekedni, hanem sok könyv közül célszerűen össze kell válogatni olyan gyűjteményt, melyben a mindennapi klinikai gyakorlatban szükséges anyag mindenkor rendelkezésre áll. Az *I. mellékletben* feltüntettem azokat a toxikológiai kézikönyveket, melyek minden intézet számára könnyen hozzáférhetőek, és hozzávetőleges teljes toxikológiai anyagot adnak. Sajnos, a kézikönyvtár kialakításának anyagi korlátai is vannak.

Munkánkban igen nagy hasznát vesszük a saját elképzeléseink és szükségleteink alapján kidolgozott, ún. *irodalmi dokumentációs rendszerünknek*. Ennek lényege az, hogy a *II. mellékletben* felsorolt csoportosítás szerint gyűjtünk minden toxikológiai vonatkozású irodalmi adatot (cikkek, referátumokat, előadásokat stb.). Természetesen itt sem lehet még közelítő teljességre sem törekedni. Néhány ember munkájáról és viszonylag kisszámú folyóirat feldolgozásáról lehet szó. Terjedelmesebb dokumentáció kialakítására csak akkor gondolhatunk, ha főfoglalkozású dokumentációs csoport szervezésére van lehetőség; egyébként csak igen jól szervezett, széles körű, aktív társadalmi összefogással közelíthető meg a probléma.

b) Az analitikai dokumentáció szükségessége a mindennapi gyakorlatban igazolódott. A toxikológiai kémiai, illetőleg kémiai analitikai dokumentáció az irodalmi dokumentáció szerves része. Ezen a területen elsősorban azokat az analitikai adatokat és irodalmi anyagot gyűjtöttük, melyek adottságaink között megvalósítható metodikákat tartalmaznak. Így nyilván nem törekedtünk olyan

módszertani anyagok gyűjtésére, melyek alkalmazásának alapfeltétele egy-egy nagy műszer beszerzése volna. Az analitikai munka dokumentációjára következő közleményemben részletesebben visszatérek.

c) Az utóbbi időben egyre gyakrabban szükségét láttuk a mezőgazdasági munkafolyamat dokumentálásának. Ennek keretében egy-egy rögzített munkafolyamathoz fel kell jegyezni az alkalmazott peszticid készítményt.

d) Mint minden folyamatos tevékenységnek, így az egészségügyvel kapcsolatos tevékenységnek — azon belül a toxikológiai munkának is — ki kell alakítani az ügyviteli rendszerét. Ezen a területen arra törekedtünk, hogy a legszükségesebb, de célravezető adminisztrációt végezzük. A már vázolt dokumentáció mellett naplószerűen dokumentáltuk a nálunk működő TTSZ minden tevékenységét, azaz kötetlen formában eseménynaplót vezettünk. Ebben sorszámozottan, dátum szerint rögzítettük végzett munkánkat. Az eseménynaplóban egymást követően bejegyeztük az akár anyagra, akár terápiára vonatkozó kért és adott felvilágosításokat, de ugyanítt feljegyeztük a toxikológiai analitikai vizsgálatokat is.

IRODALOM

1. Horváth D.: „Intézeti gyógyszerterápiák szerepe és lehetőségei a toxikológiai ellátásban”. Gyógyszerészet 10, 379 (1970) — 2. Horváth D.: „A szervezett toxikológiai tájékoztatás és a gyakorló orvos kapcsolatai”. Med. Univ. (Közlés alatt) — 3. Horváth D.: „Népegészségügy 51, 113 (1970) — 4. Bordás S.: „Veszélyes növényvédőszeretek”. Mezőgazdasági Kiadó (1967). — 5. Háztartási és vegyi cikkek. Áruismereti továbbképző. Közgazdasági és Jogi Kiadó (1960). — 6. Vegyszereti termékek. Úo. (1960). — 7. Kozmetikai áruk. Úo. (1960) — 8. Horváth D., Farkas Gy.: Belügyi Szemle 6 (12), 114. (1968) — 9. Brauninger, G.: Münch. med. Wschr. 102, 578. (1960). — 10. „Gefährliches Schaumbad”. Ref.: DAZ 105, 741. (1965) — 11. Fodor F., Sujbert L., Dákay M.: Egészségtudomány 13, 387. (1969) — 12. Kempler K.: Egészségügy Felv. 8, 113. (1967). — 13. „Javaslat Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat létesítésére”. Tanulmány (ÉÜM 1969)

I sz. Melléklet

A TOXIKOLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ SZOLGÁLAT KÖNYVTÁRA RÉSZÉRE AJÁNLOTT KÖNYVEK

1. Általános és kémiai irodalom

- Römp, P. H.: Vegyszerlexikon I—IV
 Terényi—Josepovits—Matolcsy: Növényvédelmi kémia
 Áruismereti továbbképző: Festékárú.
 Áruismereti továbbképző: Ipari cikkek-kereskedelem Háztartási műanyagárú.
 Áruismereti továbbképző: vegyipari termékek. Kozmetikai áruk.
 Áruismereti továbbképző: Vegyipari termékek Háztartási és vegyi cikkek
 Áruismereti továbbképző: Ruházati áruk PVC-alapú műbőrárú.
 Dr. Hajdu I.: A kozmetikai ipar kézikönyve
 Inzelt J.: Vegyi receptek.

2. Toxikológia, gyógyszerészet

- Knoll J.: Gyógyszerészet I—II
 Braun P., Fekete Gy.: A modern gyógyszeres terápia veszélyei.
 Meyler, L.: Schädliche Nebenwirkungen von Arzneimitteln
 Budcsinky, Z., Protiva, M.: Synthetische Arzneimitteln

- Hauschild, F.: Pharmakologie und Grundlagen der Toxikologie.
 Hauschild, F., Görisch, V.: Einführung in die Pharmakologie.
 Bordás S., Csiky P., Cziesleszky V.: Toxikológia az orvosi gyakorlatban.
 Dávid G., Gyamati L.: A gyakorlati toxikológia alapjai.
 Szamosi J.: Gyermekkori mérgezések
 Csiky P.: Klinikai toxikológia.
 Brugsch—Klimmer: Vergiftungen im Kindesalter.
 Ludewig, R., Lohs, K.—H.: Akute Vergiftungen Ratgeber für toxikologische Notfälle.
 Moeslin, S.: Klinik und therapie der Vergiftungen.
 Bordás S.: Veszélyes növényvédőszeretek.
 Terényi—Josepovits—Matolcsy: Növényvédelmi kémia
 Bonta J., Bordás S.: Kereskedelmi mérgekkelk útmutatója
 Bonta J., Bordás S.: A mezőgazdasági növényvédőszer-aktárosok útmutatója
 Timár M.: Foglalkozási betegségek.
 Balázs Gy.: Vegyi harcanyagok által okozott mérgezések kórtana és gyógykezelése

Balázs Gy.: Mérgezések, mérgezetek ápolása.
 Lohs, K.—H.: Synthetische Gifte.
 Stade, K.: Pharmakologie und Klinik synthetischer Gifte
 Franke, S.: Lehrbuch der Militärchemie I—II

3. Analitikai és laboratóriumi diagnosztika

Ahrens, G.: Die Urinanalyse.
 Baumann—Ullmann: Chemische Untersuchung von Arzneispezialitäten und Giftstoffen.
 Tananajev, N. A.: Cseppelemzés.
 Perelman—Brodzskij: Gyógyszerkészítmények analízise.
 Opfer-Schaum, R.: Mikroanalyse organischer Arzneimittel und Gifte.
 Mühelmann, H., Bürgin, A.: Qualitative Arzneimittelanalyse.
 Fischer, F., Schlemmer, F.: Anleitung zur Harnuntersuchung.
 Büchner—Nowack—Dietre: Leitfaden der toxikologisch-chemischen Analyse.
 Meythien—Dietmar: Laboratoriumsbuch für den Lebensmittel-chemiker.
 Charlott, C.: Qualitative Schnellanalyse.
 Vámos F.: Kromatográfia.
 Randerath, K.: Dünnschicht-Chromatographie.
 Lohs, K.—H.: Synthetische Gifte.
 Matonsek, J., Tomecek, I.: Analyse syntetischer Gifte.
 Franke, S.: Lehrbuch der Militärchemie I—II.
 Gadamer: Lehrbuch der chemischen Toxikologie und Anleitung zur Ausmittelung der Gifte (3. völlig neu bearbeitete Auflage Band I/1, Band II) Göttingen (1966).

A toxikológiai irodalmi dokumentáció csoportosítása

- I. Savak, lúgok maróanyagok.
- II. Fémek, fémsók, metalloidok.
- III. Organikus oldószerek
 - III/a. Etilalkohol
 - III/M. Metanol
- IV. Mezőgazdasági kémiai anyagok (peszticidek, kártevőirtó anyagok, műtrágyák stb.).
- V. Vegyi harc anyagai, mérgező harc anyagok.
- VI. Általános toxikológiai kérdések; könyvek, monográfiák, eljárások, szervezés stb.
- VII. Gyógyszerek és gyógyszermérgezések; hatástani csoportonkénti beosztásban, speciális csoportosításban, pl. intrauterin gyógyszerátalmak stb.
- VIII. Növényi eredetű mérgezőanyagok.
- IX. Gyermekekori mérgezések (függetlenül a mérgezés anyagától).
- X. Antidotumok és terápiás kérdések.
- XI. Radiotoxikológia kérdései, a biológiai harc anyagai.
- XII. Élelmiszermérgezések (nem bakteriális eredetűek).
- XIII. Műanyagok, járulékos anyagok.
- XIV. Légnemű halmazállapotú anyagok (kivéve az V. csoport anyagait).

(Pécsi Orvostudományi Egyetem Gyógyszertára, Pécs, Rákóczi út 2.)

Érkezett: 1970. VI. 3.

β -AMINOKETONOK HATÁSMECHANIZMUSÁNAK VIZSGÁLATA

Schönenberger, T.—Bastug, T.—Bindl, L.—co. Pharm. Acta Helv 44 (11) 691 (1969).

A szerzők részletesen tárgyalják a szerkezet, fizikokémiai tulajdonságok, kelátképződés, stabilitás, kémiai reakcióképesség és a mikrobiológiai hatás közötti összefüggéseket. Majd foglalkoznak a β -aminoketonok tumorogén hatásával és toxikológiájával. A terápiásan használt β -aminoketonok mellékhatásai miatt a szerzők vizsgálatokat folytattak szerkezetileg azonos vegyületek felfedezésére a Falicain típusú helyiérzéstelenítőkkel (088).

Dr. Szepesy Angela

- XV. Állati eredetű mérgezőanyagok.
- XVI. Igazságügyi orvostan kérdései:
 - XVI/A. Törvényszéki kémiai, toxikológiai analitika
 - XVI/E. Etikai és egészségügyi jogi kérdések.
 - XVI/K. Közlekedésorvostani — farmakológiai — kérdések.
- XVII. Alkalmazott vegyszerek toxikológiája.
 - XVII/H. Háztartási anyagok.
 - XVII/K. Kozmetikai anyagok.

Dr. D. Хорват: Роль и возможности больничных аптек в токсикологической службе 2. Токсикологическая документация.

Автор продолжая свое предыдущее сообщение излагает документационную работу и порядок работы созданной в их институте Токсикологической Информационной Службы. Он обращает внимание на то, что документация требует большое число работников, что должны учесть создававшиеся токсикологические единицы, и их задачи должны быть определены таким образом чтобы не выходить за рамки реального количества рабочей силы. Работаящая в институте организация помимо документирования веществ на передний план должна была вынести клиническую документацию. Целесообразно документировать любую деятельность действующей Токсикологической Информационной Службы в виде дневника событий.

Dr. D. Horváth: Possible role of hospital pharmacies in the toxicological service. Part II. Documentary work and order of administration

The documentary work and order of administration of the Toxicological Information Service organized in the Pharmacy of the University Clinics Pécs is reviewed. The personal and technical requirements of a newly organized TIS unit is discussed. It is emphasized, that the scope of the work to be done should be scheduled with respect to real personal and technical limitations. In addition to the documentation of data concerning toxic materials, also clinical observations should be adequately recorded. Principally, all activities of the TIS unit is to be recorded in a "Diary of Events"

Dr. D. Horváth: Die Rolle und Möglichkeiten der Anstaltsapotheken in der toxikologischen Fürsorge II. Toxikologische Dokumentation

Im zweiten Teil des Aufsatzes wird die Dokumentations-tätigkeit und die Geschäftsordnung des im Institut errichteten toxikologischen Informationsdienstes geschildert. Hervorgehoben wird die Arbeitskraft aufwändigkeit der Dokumentation, so dass die Aufgaben der zur Zeit zuerrichtenden Dokumentationszentren stets auf die Gegebenheiten abgestimmt werden sollen. In der Tätigkeit der Einrichtung hatte man neben der wirkstoffdokumentation die klinische Dokumentation in den Vordergrund zu stellen. Es wird angeraten die einzelnen Ereignisse der Tätigkeit der toxikologischen Dokumentationszentren im Arbeitstagebuch festzuhalten.

ADENOCARPUS MANTII HOOKER ALKALOIDAI

Bernasconi, R.—Steinegger, E. Pharm. Acta Helv. 45, (1) 42 (1970).

A Kilimandzsáróról származó Leguminosae—Faboidae—Genistae-hez tartozó növény alkaloidjának eloszlását vizsgálták kvalitatíve és kvantitatíve. A herbe 1,06%, a virág 0,07%, és a gyümölcs 0,06% nyers alkaloidát tartalmaz. A vizsgált részekben főalkaloidaként a (–) adenokarpint és a (±) adenokarpint (orenzint) találták, ezek mellett az izo-orenzint és szantiaguin csak kis mennyiségben van jelen. Az izolálásra és meghatározásra használt eljárásokat részletesen ismertetik (098).

Dr. Szepesy Angela